

Pajala Kommun
Kommunkansliet
Åsa Allan, kommunchef
Agneta Suikki, ekonomichef
Julia Torgils, handläggare

Tjänsteskrivelse
2016-10-05

Dnr KS 2016.244 100.

Yttrande avseende Regional indelning – tre nya län SOU 2016:48, FI2016/02568/K

Sammanfattning

Pajala kommun stöder delvis förslaget till regional indelning och ser positivt på målsättningen att få en jämnare resursfördelning över hela landet. Vi vill dock poängtera att en storregion kräver en uthållig och väl fungerande infrastruktur och kollektivtrafik för att perifera kommuner som vår ska kunna delta i den demokratiska styrningen. Det är också viktigt att avstånden till hälso- och sjukvården inte ökar då detta är en viktig aspekt huruvida människor ska välja att bo kvar eller flytta till Pajala kommun.

Avsnitt 11 Norrlands län s. 181, sista stycket:

Övergripande vill Pajala kommun poängtera att beräkningar för framtida befolkningsantal i en kommun är svåra att göra. Kommitténs delbetänkande och SCB:s beräkningar bygger på ett antagande om att den demografiska utvecklingen även fortsättningsvis kommer att följa den urbaniseringstrend som varit rådande under de senaste 150 åren. Det finns en risk att ett sådant antagande blir en självuppfyllande profetia där nedskärningar rättfärdigas med förestående avfolkning, vilket i sin tur gör att människor tvingas flytta. Var människor väljer att bosätta sig påverkas av faktorer som kan förändras hastigt. Pajala kommun är ett bra exempel på detta då kommunen bara under de senaste åren sett inflyttning när gruvverksamheten startade, utflyttning när gruvan gick i konkurs och slutligen inflyttning av ett stort antal nyanlända under 2014-2016. En prioritering för Pajala kommun, liksom för många andra befolkningsmässigt små kommuner, är nu att skapa förutsättningar för att så många som möjligt av de nyanlända ska kunna och vilja stanna här. Det betyder i sin tur att integrations- och etableringsfrågor är prioriterade.

11.3 Arbetsmarknadsregioner, pendling, infrastruktur och kollektivtrafik, s. 193

För ett ökat befolkningsunderlag är infrastruktur och kollektivtrafik en av de viktigaste komponenterna. Pajala kommun ser en risk att satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik i glesbygdsområden försämras ytterligare om distansen till beslutsfattare och regionala tjänstemän ökar. Om en storregion bildas måste det finnas garantier för samtliga glesbygdskommuner att infrastruktur- och kollektivtrafiksatsningar inte begränsas till tätorterna. På detta sätt ökar dels möjligheten för människor att bo på en plats och arbeta eller studera på en annan. Dels möjligheten för företag att etablera sig i glesbygd, vilket också i större utsträckning gör det möjligt för människor att bo, studera och arbeta på samma plats. Men inte minst för att den demokratiska styrningen ska fungera krävs en fungerande infrastruktur. För Pajala kommuns del innebär detta att den kommunala flygplatsen kommer att få en än viktigare roll. Skulle den inte få fortsatt stöd i en storregion skulle Pajala kommuns förutsättningar till ett aktivt deltagande i regionen försvinna. För perifera kommuner är således vikten av att satsa på ny teknik och nya vägar för kommunikation av största vikt.

Avsnitt 11.4 Hälsa- och sjukvården, s. 199

För att människor ska välja att bo kvar eller flytta till Pajala kommun är det viktigt att avstånd till hälso- och sjukvårdsinstanser inte ökar. Kommunen har sett att detta också är en viktig aspekt för våra nyanlända invånare när de bestämmer sig för om de ska bo kvar eller flytta från Pajala kommun. Hälsa- och sjukvården erbjuder även viktiga arbetstillfällen både för kvalificerade och mindre kvalificerade arbetstagare. En fördel med en större region kan vara en större tillgång till forskningsresurser vilket bland annat kan gynna våra minoriteter. Ett eventuellt bildande av en storregion måste ha som utgångspunkt att förbättra tillgången till vård för samtliga invånare, även de som bor i glesbygdskommuner. Det är absolut nödvändigt att de resurser som beskrivs frigöras genom den högspecialiserade vårdens koncentration (s. 203) kommer primärvården i glesbygden tillgodo.

Avsnitt 11.6 Demokratispekter s. 210

I utredningen påpekas att ett större län kommer att påverka förutsättningarna för demokratin och vi tror att möjligheterna för små kommuner i Tornedalen att få ha egna ledamöter i landstinget är små. Förutom goda kommunikationer krävs då att vi ges möjlighet att påverka genom andra organ som t ex kommunförbund. Det är även av störst vikt att bevaka representationen i landstinget så att även ledamöter från små kommuner finns representerade.

I detta ärende har kommunchef Åsa Allan, ekonomichef Agneta Suikki och handläggare Julia Torgils deltagit. Ledamöterna i kommunstyrelsen har getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Enligt delegation

Harry Rantakyrö (S), kommunalråd